

SLOVENIJA PRIPREMA ZAKON O OSOBNOM BANKROTU

Uvođenjem osobnog bankrota u Hrvatskoj većina građana morala bi odmah u stečaj

Slovinci predviđaju ravnopravniju isplatu vjerovnika, za razliku od prakse prema kojoj se prvi vjerovnik, banka, podmiruje iz cjelokupne imovine, dok drugi ostaju praznih ruku

Piše: Dragoslav Košarić

U gledajući se na Njemačku, Austriju, Francusku i ostale zemlje EU, Slovenija planira već iduće godine donijeti zakon koji bi i njenim građanima omogućio tzv. osobni bankrot. To praktično znači da će i Slovenci, kao fizičke osobe, imati pravo na stečaj. Hrvatska, za razliku od Slovenije, prema ocjenama stručnjaka još nije civilizacijski zrela za propisivanje stečaja svih kategorija fizičkih osoba (građana) kao što je to uređeno u razvijenim zemljama. U Hrvatskoj je stanje takvo da bi većina građana morala odmah u stečaj.

Eksperti Ministarstva za pravosuđe Vlade Republike Slovenije završili su pripremu nacrtu zakona o financijskom poslovanju, postupcima zbog insolventnosti i prisilnom prekidu, a koji će u Vladinu proceduru ići sredinom godine.

Stečajni upravitelj određuje zaradu za život

Pojedincima koji su upali u začarani krug ovrha i zatezanih kamata osobni će bankrot omogućiti da se prodajom cjelokupne imovine, nakon dvije do pet godina pod nadzorom stečajnog upravitelja, riješe dugova i zapute u novi život. Autori zakona predviđali su ravnopravniju isplatu vjerovnika. Prema sadašnjemu zakonu prvi vjerovnik, a to je obično banka, podmiruje se iz cjelokupne imovine, dok ostali vjerovnici najčešće ostaju praznih ruku.

Osobni bankrot hrvatskih građana

Iako formalno ograničen, osobni bankrot hrvatskih građana u praksi je ipak prisutan u sklopu obiteljskog bankrota primjenom Ovršnog zakona na osnovi kojega se oduzimaju kuće i stanovi. A stečajni zakon iz 1995. predviđa mogućnost osobnog bankrota jedino za obrtnike i trgovce pojedince. Propisivanje stečaja svih kategorija građana ima smisla samo ako je društvo sređeno. Provođenje stečaja nad svim kategorijama građana u Hrvatskoj uvelike bi povećalo troškove, jer bi se morali izabrati posebni povjerenici koji bi provodili financijsko poslovanje i kontrolirali imovinu bankrotiranih građana pojedina sve do okončanja postupka stečaja nad njima. (I. G.)

Zakon jasno precizira faze bankrota. U biti fizička osoba, predlagatelj bankrota, dobiva tzv. stečajnog upravitelja. Nakon prodaje imovine i djelimičnog podmirjenja vjerovnika, fizička osoba u bankrotu morat će tijekom određenog razdoblja obavljati poslove koje može i koje mu određeni organ dodijeli. Zarada se skuplja u fond iz kojeg se podmiruju vjerovnici, a određeni dio zarade ostaje za preživljavanje.

Prednacrt zakona predviđa tzv. stečajni dio. Prijedlog za bankrot daje dužnik ili vjerovnik. Dužnik mora podnijeti izvješće o svojoj cjelokupnoj imovini. Bez suglasnosti suda ne može dati kredit ili dati garancije. Također ne može otvoriti novi bankovni račun. Mora se odreći nasljedstva, ali i drugih imovinskih prava. Stečajni upravitelj otvara poseban račun, na koji dolaze uplate iz stečajne mase. Isplate s tog računa isključivo su namijenjene troškovima postupka i podmirjenju vjerovnika. Novac sa svih postojećih računa fizičke osobe zapljenjuje se. Stečajni upravitelj prodaje svu pokretnu imovinu, stan ili kuću. Dužnik će, pri tome, moći u roku dva mjeseca od početka stečajnog postupka sačuvati svoja prava do najma stana.

U dijelu koji regulira otpust obveza, predviđa se da dužnik podnese prijedlog koji se dugovi u stečajnom postupku neće namiriti. Pritom se

točno preciziraju slučajevi u kojima to nije moguće. Na primjer, ako je dužnik osuđen za krivično djelo imovinskoga ili gospodarskoga kriminala, a kazna još nije izdržana. Također, ako je u posljednje tri godine davao lažne podatke kako bi izbjegao plaćanje poreza.

Probni rok od dvije do pet godina

Od uvođenja stečajnog postupka, probno razdoblje ne može biti kraće od dvije godine niti dulje od pet godina. U tom razdoblju sud određuje iznos koji dužnik mora plaćati nakon isteka probnog roka. Sud donosi odluku i o oslobađanju dužnika svih preostalih obveza vjerovnicima.

I ako veoma pažljivo prate pripremu zakonskih rješenja o osobnom bankrotu, u Združenju banaka Slovenije diplomatski kažu kako tu problematiku još nisu razmatrali i da iz tih razloga o tome nemaju nikakav stav.

- Ako se u Sloveniji uvede institut osobnog bankrota, barem u prvom razdoblju ne treba imati prevelika očekivanja. Osobni bankrot nalikuje liječenju ovisnika koji se počeo odvikavati od droge. Pristao je na to da netko njime upravlja - kaže profesor na Pravnom fakultetu u Ljubljani i nekadašnji sudac Ustavnog suda Slovenije Lojze Ude. ■